



نظامنامه آموزش حرفه دیجیتال

آبان ماه ۱۴۰۲

وزارت امور اقتصادی و دارایی

خزانه داری کل کشور

اداره کل نظامات برودیه حسابی

اللَّهُ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ



جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

خزانه داری کل کشور

اداره کل نظارت بر ذی‌حسابیها

نظامنامه آموزش حرفه ذی‌حسابی

آبان ماه ۱۴۰۲

فهرست مطالب

مقدمه.....	۵
۱- هدف	۸
۲- جامعه هدف	۸
۳- محورهای اصلی برنامه آموزشی	۹
۴- انواع آموزش‌ها	۹
۱-۴- دوره‌های آموزشی ضمن خدمت وزارت متبوع	۱۰
۲-۴- دوره‌های آموزشی طبق برنامه عملیاتی سالانه آموزش حرفه ذیحسابی	۱۰
۳-۴- جلسات هم اندیشی مستمر ذیحسابان و معاونین ذیحساب	۱۰
۴-۴- جلسات هم اندیشی منطقه‌ای و سراسری ذیحسابان و سایر نشست‌های تخصصی و مسئله محور	۱۱
۵-۴- همایش‌های علمی و حرفه‌ای و کارگاه‌های آموزشی	۱۱
۶-۴- دوره‌های آموزش حرفه‌ای بین‌المللی	۱۱
۷-۴- دوره کارورزی	۱۲
۵- روش‌های اجرایی آموزش	۱۲
۶- ساختار، راهبری و مدیریت آموزش	۱۳
۱-۶- ساختار اجرایی	۱۳
۱-۱-۶- کمیته آموزش:	۱۳
۲-۱-۶- شرح وظایف کمیته:	۱۳
۲-۶- احصای دوره‌های آموزشی	۱۴
۳-۶- بانک اطلاعات دوره‌های آموزشی	۱۴
۴-۶- تدوین برنامه عملیاتی سالانه آموزش	۱۵
۷- الزامات و ضمانت اجرا	۱۵
۸- ارزیابی و ارزشیابی	۱۶

مقدمه

ذیحسابان دستگاه‌های اجرایی با ایفای وظایف و تکالیف قانونی مندرج در قوانین و مقررات حاکم بر نظام مدیریت مالی بخش عمومی، به ویژه ماده (۳۱) قانون محاسبات عمومی کشور، نقش مهمی در اجرای نظارت مالی موضوع ماده (۹۰) قانون مذکور داشته و از این رو جایگاه ویژه‌ای در بُعد نظارتی نظام یادشده دارند. افرادی که در این حوزه نظارتی گسترده فعالیت می‌کنند، عهده‌دار مدیریت مالی دستگاه‌های اجرایی نیز می‌باشند. جامعه بزرگی به نام حرفه ذیحسابی را تشکیل داده و به‌عنوان یکی از حرفه‌های مهم و فعال در نظام حکمرانی معرفی نموده‌اند؛ این امر بدین سبب توجیه پیدا می‌کند که ذیحسابی نیز همانند همه حرفه‌های شناخته شده در کشور و دنیا مانند حرفه پزشکی، حقوق، مهندسی، حسابرسی و...، واجد تمام ویژگی‌های حرفه‌ای بودن هست. این ویژگی‌ها شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- مسئولیت خدمت به جامعه

ب- مجموعه پیچیده‌ای از دانش و تخصص

پ- استانداردهای ورود به حرفه

فلسفه وجودی ذیحسابان همان‌گونه که در قوانین و مقررات ذیربط اشاره شده، «اعمال نظارت مالی و تأمین هماهنگی‌های لازم در اجرای قوانین و مقررات مالی و محاسباتی است»، از این منظر منافع حاصل از این نظارت

برای کل جامعه است و ذیحساب در نهایت به عموم آحاد جامعه خدمت می‌نماید.

از طرف دیگر ذیحسابان دستگاه‌های اجرایی باید همزمان مجموعه پیچیده‌ای از دانش حسابداری، حسابرسی، مدیریت، قوانین و مقررات و... را دارا باشد و می‌بایست متناسب با **تحولات روزافزون** در محیط، ساختار، نظام بودجه‌بندی، قوانین و الزامات حکمرانی بخش عمومی و همچنین **تغییرات** ایجاد شده در حسابداری بخش عمومی، حسابرسی و پیشرفت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات دانش خود را به‌روز نماید.

همان‌گونه که در بندهای (۳) و (۱۶) آیین رفتار حرفه‌ای ذیحسابان (سال ۱۳۹۲) نیز تصریح گردیده است، فرد شاغل در حرفه ذیحسابی باید مسلط به دانش تخصصی، دارای توانمندی‌های حرفه‌ای و مهارت‌های مدیریتی و پایبند به اصول و ارزش‌های اخلاقی باشد و این امر خود ایجاب می‌کند که آموزش‌های این حوزه سازماندهی شده و در قالب آموزشی‌های حرفه‌ای مستمر شغل ذیحسابی مورد توجه قرار گیرد. از طرف دیگر برنامه‌های آموزشی رسمی توسط مرکز نوسازی اداری و توسعه سرمایه انسانی وزارت متبوع نیز به دلیل گستردگی زیاد ذیحسابان و موضوعات و چالش‌های مرتبط با این حوزه، تمام ابعاد آموزش حرفه‌ای را تحت پوشش قرار نمی‌دهد. لذا به منظور ارتقای نظام نظارت مالی و بهبود مستمر صلاحیت حرفه‌ای شاغلین در حرفه ذیحسابی، **نظام نامه آموزش حرفه ذیحسابی** که مشتمل اهداف، سیاست‌ها و خط و مشی اصلی برنامه‌ریزی، اجرا، پایش و ارزیابی آموزش‌ها می‌باشد، تهیه گردید. همچنین برنامه‌های آموزشی و جزئیات آموزش‌ها، زمان‌بندی روش‌های اجرایی مربوطه در قالب برنامه‌های عملیاتی سالانه آموزش حرفه ذیحسابی، تهیه و ابلاغ می‌گردد.

رعایت این نظام نامه و اجرای برنامه‌های عملیاتی سالانه آموزشی مربوطه، برای تمامی اعضای جامعه هدف به شرح بند (۲) نظام‌نامه، لازم الاجرا بوده و اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها و ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها می‌بایست با همکاری مرکز نوسازی اداری و توسعه سرمایه انسانی وزارت متبوع، نسبت به برنامه‌ریزی و انجام هماهنگی‌های لازم به منظور تحقق اهداف مندرج در این نظام نامه در قالب اجرای برنامه‌های عملیاتی سالانه آموزش، اقدامات لازم را بعمل آورند.

۱- هدف

هدف این نظام نامه ارتقای اثربخشی حرفه ذیحسابی در نظام مدیریت مالی بخش عمومی با پرورش متخصصین حرفه و توسعه آموزش‌های مستمر حرفه‌ای به شرح ذیل می‌باشد:

- حفظ و توسعه فرهنگ آموزش و ایجاد انگیزه پیشرفت و بهبود مستمر در اعضای حرفه
- اصلاح ساختار آموزش ذیحسابان و معاونین ذیحساب و سایر افراد شاغل در حرفه ذیحسابی
- ایجاد وحدت رویه در اعمال قوانین و مقررات مالی و محاسباتی و استانداردهای حسابداری مربوطه از طریق بهبود آموزش و توسعه مدیریت دانش
- توانمندسازی و ارتقای دانش و صلاحیت حرفه‌ای شاغلین در حرفه ذیحسابی

۲- جامعه هدف

ضوابط مندرج در این نظام نامه برای اشخاص ذیل لازم الاجرا می‌باشد:

- الف- ذیحسابان دستگاه‌های اجرایی کل کشور
 - ب- معاونین ذیحساب دستگاه‌های اجرایی کل کشور
 - پ- افراد پذیرفته شده برای ورود به حرفه ذیحسابی
- تبصره ۱: برنامه‌های آموزشی ذیحسابان و معاونین ذیحسابی که کارمند

وزارت امور اقتصادی و دارایی نیستند، متناسب با نیازهای آموزشی احصاء شده و نیز ملاحظات اجرایی آموزش‌ها، در برنامه‌های عملیاتی سالانه پیش‌بینی می‌گردد.

تبصره ۲: برنامه‌های آموزشی مورد نیاز برای عاملین ذیحساب و سایر کارکنان ذیحسابی منطبق با دوره‌های آموزشی پیش‌بینی شده در برنامه عملیاتی سالانه آموزش، با پیشنهاد ذیحساب و توسط دستگاه اجرایی ذی‌ربط برگزار می‌شود.

۳ - محورهای اصلی برنامه آموزشی

به منظور نیل به اهداف پیش‌بینی شده، طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی برای جامعه هدف، باید سه محور اصلی زیر به‌عنوان مهمترین ویژگی‌های افراد شاغل در حرفه، مد نظر قرار گرفته و ارتقاء یابد:

۱- دانش تخصصی

۲- مهارت حرفه‌ای و مدیریتی

۳- اصول و ارزش‌های اخلاقی

۴- انواع آموزش‌ها

انواع آموزش برای جامعه هدف نظام نامه شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱. دوره‌های آموزشی ضمن خدمت وزارت متبوع

۲. دوره‌های آموزشی طبق برنامه عملیاتی سالانه آموزش حرفه ذیحسابی

۳. جلسات هم‌اندیشی مستمر ذیحسابان و معاونین ذیحساب

۴. جلسات هم‌اندیشی منطقه‌ای و سراسری ذیحسابان و سایر

نشست‌های تخصصی و مسئله محور

۵. همایش‌های علمی و حرفه‌ای و کارگاه‌های آموزشی

۶. دوره‌های آموزش حرفه‌ای بین‌المللی

۷. دوره کارورزی

مصادیق انواع آموزش‌های مورد اشاره در این بند به شرح زیر می‌باشد:

۴-۱- دوره‌های آموزشی ضمن خدمت وزارت متبوع

مرکز نوسازی اداری و توسعه سرمایه انسانی، به‌عنوان متولی اصلی منابع انسانی وزارت متبوع و مباحث آموزشی، دوره‌های آموزشی متنوعی را در حوزه‌های عمومی، تخصصی و مدیریتی برگزار می‌نماید که همه کارکنان وزارت متبوع با توجه به نصاب‌های مقرر، باید در دوره‌های مذکور شرکت نمایند. این دوره‌ها به‌عنوان سابقه و امتیاز آموزشی سال مربوطه محاسبه و در سوابق آموزشی فرد درج می‌گردد.

۴-۲- دوره‌های آموزشی طبق برنامه عملیاتی سالانه آموزش حرفه ذیحسابی

پیش‌بینی و پیشنهاد دوره‌های آموزشی تخصصی مورد نیاز حوزه ذیحسابی در قالب فرم «د» به مرکز نوسازی اداری و توسعه سرمایه انسانی اعلام و پس از تایید دوره، توسط مرکز مذکور برگزار می‌گردد، لیکن در صورتی که علاوه بر دوره‌های آموزشی بند قبل، دوره‌های آموزشی دیگری در برنامه عملیاتی آموزشی سالانه حرفه ذیحسابی پیش‌بینی گردد، افراد جامعه هدف این نظام‌نامه ملزم به شرکت در دوره‌های موصوف می‌باشند.

۴-۳- جلسات هم‌اندیشی مستمر ذیحسابان و معاونین ذیحساب

به‌منظور تعامل و همفکری هر چه بیشتر ذیحسابان و معاونین ذیحساب دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی، جلسات هم‌اندیشی ذیحسابان مطابق با برنامه پیش‌بینی شده سالانه، به صورت مستمر در سطح اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها و نیز ادارات کل امور اقتصادی و دارایی برگزار می‌گردد.

۴-۴- جلسات هم اندیشی منطقه‌ای و سراسری ذیحسابان و سایر نشست‌های تخصصی و مسئله محور

نشست‌های هم‌اندیشی منطقه‌ای: این نشست‌ها در پایان هر ماه، طبق برنامه پیش‌بینی شده با مشارکت ذیحسابان دستگاه‌های اجرایی ملی و ذیحسابان دستگاه‌های اجرایی یک یا تعدادی از مناطق نه‌گانه ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها برگزار می‌گردد.

نشست‌های هم‌اندیشی سراسری: هر سال دوبار، جلسات هم‌اندیشی با مشارکت همه ذیحسابان، با حضور خزانه‌دار کل کشور و سایر مدعوین به‌صورت سراسری برگزار می‌گردد.

سایر نشست‌های هم‌اندیشی مسئله محور و تخصصی ذیحسابان: شامل جلسات هم‌اندیشی ذیحسابان دستگاه اجرایی اصلی با ذیحسابان دستگاه‌های اجرایی تابعه و ذیحسابان واحدهای استانی آن و نیز نشست‌های هم‌اندیشی ذیحسابان شرکت‌های دولتی در برنامه عملیاتی سالانه پیش‌بینی و اجرا می‌شود، جزء انواع آموزش‌های موضوع این نظام نامه قلمداد می‌گردد.

۴-۵- همایش‌های علمی و حرفه‌ای و کارگاه‌های آموزشی

شرکت در همایش علمی و حرفه‌ای مرتبط، مشروط به هماهنگی با اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها به‌عنوان دوره آموزشی فرد لحاظ می‌گردد.

۴-۶- دوره‌های آموزش حرفه‌ای بین‌المللی

شرکت در دوره‌های آموزشی برگزار شده توسط انجمن‌ها و سایر مراجع حرفه‌ای بین‌المللی مرتبط، منوط به انتقال دانش و تجربیات حاصل دوره‌های آموزشی یا ماموریت‌های آموزشی مربوط به اعضای حرفه به طرق مقتضی (ارائه گزارش، ارائه مستندات آموزشی یا آموزش) به شرح زیر به سابقه آموزشی فرد لحاظ می‌گردد:

- شرکت در دوره‌های آموزشی و حرفه‌ای انجمن‌های شناخته شده

بین‌المللی مشروط به هماهنگی و تایید اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها

- اعزام به ماموریت‌های آموزش شغلی خارج از کشور توسط
خزانه‌داری کل کشور

۴-۷- دوره کارورزی

با هدف ارائه آموزش‌های عملی و انتقال تجربیات، برنامه‌های کارورزی برای افراد پذیرفته شده برای ورود به حرفه ذیحسابی پیش‌بینی و اجرا خواهد گردید. شرایط و چگونگی اجرای برنامه‌های کارورزی در برنامه عملیاتی سالانه آموزش پیش‌بینی می‌شود.

۵- روش‌های اجرایی آموزش

آموزش‌های موضوع این نظام نامه در قالب یک یا ترکیبی از روش‌های زیر اجرا می‌گردد:

✓ حضوری

- کلاس
- کارگاه
- جلسات هم‌اندیشی
- همایش

✓ غیرحضوری:

- وبیناری برخط
- دوره‌های مجازی
- پادکست
- فیلم‌ها و پیام‌های آموزشی

۶- ساختار، راهبری و مدیریت آموزش

۶-۱- ساختار اجرایی

۶-۱-۱- کمیته آموزش:

به منظور راهبری و نظارت بر اجرای این نظام نامه کمیته‌ای متشکل از اعضای زیر تشکیل می‌گردد:

- مدیرکل نظارت بر ذیحسابی‌ها (رئیس کمیته)
- دو نفر نماینده ذیحسابان
- دو نفر نماینده معاونین ذیحساب
- دو نفر نماینده از ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها
- یک نفر نماینده مرکز نوسازی اداری و توسعه سرمایه انسانی
- دو نفر از متخصصین و صاحب‌نظران به پیشنهاد مدیرکل نظارت بر ذیحسابی‌ها و تایید خزانه دار کل کشور

تبصره ۱- اعضای کمیته با حکم خزانه‌دار کل کشور به مدت ۲ سال منصوب می‌گردند.

تبصره ۲- دبیر کمیته توسط مدیرکل نظارت بر ذیحسابی‌ها تعیین می‌شود.

تبصره ۳- جلسات کمیته حداقل هر ماه یکبار به صورت منظم برگزار و در صورت ضرورت و بنا به دعوت رئیس کمیته، جلسات فوق‌العاده برگزار می‌شود.

۶-۱-۲- شرح وظایف کمیته:

- احصاء و به روزرسانی نیازها و دوره‌های آموزشی و اولویت‌بندی آن‌ها
- بررسی و تصویب برنامه‌های عملیاتی آموزشی سالانه بر اساس محورها و اهداف پیش‌بینی شده در نظام نامه و پیشنهاد به خزانه‌دار کل کشور برای تایید
- نظارت بر تهیه و به روزآوری بانک اطلاعات دوره‌های آموزشی

- ارزیابی عملکرد آموزشی بر اساس برنامه‌های عملیاتی سالانه
- به روزرسانی و اصلاح نظام نامه و پیشنهاد آن به خزانه‌دار کل کشور برای تایید
- سایر امور محوله

۶-۲- احصای دوره‌های آموزشی

نیازهای آموزشی جامعه هدف این نظامنامه از طرق زیر احصاء و اولویت‌بندی می‌شود:

- ذیحسابان و معاونین ذیحساب دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی با رعایت سلسله مراتب اداری می‌توانند نیازمندی‌های آموزشی خود را، به اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها، اعلام نمایند تا موضوعات پس از بررسی و تعیین اولویت در کمیته آموزش، طبق برنامه عملیاتی پیش بینی شده به اجرا درآید.

- احصای نیازهای آموزشی بر اساس نتایج حاصله از اجرای مدل تعالی ذیحسابان

- احصای نیازهای آموزشی بر اساس الزامات قانونی و یا تحلیل داده‌ها و موضوعات ارائه شده توسط ادارات کل/مرکز زیرمجموعه خزانه‌داری کل کشور

- احصای دوره‌های آموزشی بر اساس بازخوردهای واصله از مراجع قضایی و نظارتی و آرای صادره آنها (از جمله دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور و ...)

۶-۳- بانک اطلاعات دوره‌های آموزشی

به‌منظور پایش و ارزیابی دوره‌های آموزشی و نحوه اجرای مفاد این نظامنامه و برنامه‌های عملیاتی سالانه، اطلاعات دوره‌های آموزشی مصوب و برگزار شده شامل عنوان دوره، مدرس، شرکت‌کنندگان، زمان و تاریخ برگزاری و ساعت آموزش، خلاصه‌ای از محتوای دوره و...، توسط اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها تهیه و به روزآوری می‌شود.

۴-۶- تدوین برنامه عملیاتی سالانه آموزش

با هدف انسجام و انتظام بخشی به موضوع آموزش حرفه‌ای، برنامه عملیاتی سالانه تهیه و به تصویب کمیته آموزش می‌رسد. برنامه عملیاتی مذکور شامل عناوین دوره آموزشی، مخاطبین دوره، زمان‌بندی برگزاری، نحوه برگزاری، نحوه ارزیابی دوره، نوع دوره و سایر موضوعات مهم مرتبط با برگزاری دوره‌های آموزشی خواهد بود.

- اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها موظف است پیش‌نویس برنامه عملیاتی سالانه را تهیه و پس از بررسی و تصویب در کمیته، حداکثر تا پایان بهمن ماه برای تایید نهایی و ابلاغ، به خزانه‌دار کل کشور ارائه نماید.
- در صورت لزوم برنامه‌های مصوب و ابلاغ شده، طی سال مورد اجرا، با فرآیند فوق، بازبینی و اصلاح می‌شود.
- اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها با همکاری مرکز نوسازی اداری و توسعه سرمایه انسانی وزارت متبوع و ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها، شرایط برگزاری دوره‌های پیش‌بینی شده در مرکز و استان‌ها را با روش آموزشی تعیین شده در برنامه عملیاتی سالانه آموزش فراهم می‌نماید.

۷- الزامات و ضمانت اجرا

- جامعه هدف این نظام‌نامه موظفند آموزش‌های لازم مطابق با برنامه عملیاتی سالانه آموزشی، مرتبط با هرکدام از محورهای اصلی آموزش حرفه‌ای مندرج در بند ۴ را سپری نمایند.
- نتایج ارزیابی و ارزشیابی دوره‌های آموزشی گذرانده شده به طرق مقتضی در انتصاب (ارتقاء و جابجایی) و میزان پاداش و مزایای جامعه هدف نظام‌نامه تاثیر داده می‌شود.

تبصره- ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها طبق سیاست‌های ابلاغی خزانه‌داری کل کشور (اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها) در خصوص اجرای این بند اقدام نمایند.

۸- ارزیابی و ارزشیابی

نحوه ارزیابی برگزاری دوره‌های آموزشی و همچنین ارزشیابی مشارکت جامعه هدف در برنامه‌های آموزشی، در برنامه عملیاتی سالانه آموزش، تعیین خواهد شد.

این نظام نامه، در ۸ بند و ۵ تبصره توسط اداره کل نظارت بر ذیحسابی‌ها تهیه و در تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۴ به تایید جناب آقای دکتر اکرمی، خزانه‌دار محترم کل کشور رسید.

**Ministry of Economic Affairs and Finance
(General Treasury of Iran)**

**Education Regulations for Financial
controlling profession**

